

טיוטת חוק שירות ביטחון (הצבת יוצאי צבא במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר)
(תיקוני חקיקה) (הוראות שעה) (תיקון), התשפ"ג-2023

הצעת להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

- א. לאשר את טיוטת חוק שירות ביטחון (הצבת יוצאי צבא במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר) (תיקוני חקיקה) (הוראות שעה) (תיקון), התשפ"ג-2023 (להלן: טיוטת החוק).
- ב. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ג. בהתאם לסעיף 88(ב) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.
- ד. בהתאם לסעיף 24א(ג) לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו - 1986 (להלן: החוק), ובכפוף להארכת תוקפו בחקיקה כאמור בטיטת החוק הנזכרת בסעיף 1 להחלטה זו, לאשר את הצעת שר הביטחון, בהסכמת השר לביטחון לאומי, כי מספר יוצאי הצבא (חיילים בשירות סדיר חובה) שישרתו ביחידות אחרות של משטרת ישראל שאינן משמר הגבול, יעמוד על 1,161 חיילים בשלוש השנים הקרובות (2023 עד 2025).
- ה. בהתאם לסעיף 24ב(ג) לחוק, ובכפוף להארכת תוקפו בחקיקה כאמור בטיטת החוק הנזכרת בסעיף 1 להחלטה זו, לאשר את הצעת שר הביטחון, בהסכמת השר לביטחון לאומי, כי מספר יוצאי הצבא שישרתו ביחידות ביטחוניות בשירות בתי הסוהר, יעמוד על 760 חיילים, החל מיום 1.1.2023 ועד יום 15.8.2023.
- ו. להביא את ההחלטות כאמור בסעיפים 4 ו-5 לאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת בהתאם להוראות החוק.

דברי הסבר

א. רקע כללי

מוצע להאריך את תוקפה של הוראת השעה בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן: החוק). ההוראה מסדירה את שירותם של חיילים בשירות סדיר חובה, וביחידות של משטרת ישראל שאינן משמר הגבול שעיקר פעילותן ביטחון המדינה ותושביה וביחידות ביטחוניות של שירות בתי הסוהר. הוראת השעה עתידה לפקוע ביום 15 בפברואר 2023, ומוצע להאריך את תוקפה כדלקמן: בכשלוש שנים נוספות עד ליום 31 בדצמבר 2025 ככל שמדובר בהצבת חיילים במשטרת ישראל ובחצי שנה, עד ליום 15 באוגוסט 2023, ככל שמדובר בהצבת חיילים בשירות בתי הסוהר.

בנוסף, בכפוף להארכת תוקפם של סעיפים 24א(ג) ו-24ב(ג) לחוק בחקיקה, ובהתאם לדרישה הקבועה בהם, מוצע לאשר את ההסכמות אליהן הגיעו שרי הביטחון וביטחון לאומי, ולקבוע את מספרי החיילים שיוצבו במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר כדלקמן:

(1) ביחידות משטרת ישראל שאינן משמר הגבול - 1161 חיילים בשנים 2023 עד 2025 (כולל).

(2) בשירות בתי הסוהר - 760 חיילים עד ליום 15 באוגוסט 2023.

ב. שירות חיילים בשירות חובה ביחידות של משטרת ישראל

סעיף 24א לחוק, מאפשר את הצבתו של יוצא צבא, כהגדרתו בחוק, ביחידות של משטרת ישראל שאינן משמר הגבול, שעיקר פעילותן הוא ביטחון המדינה ותושביה. סעיף זה נוסף לחוק ביום 10 באוגוסט 1995 כהוראת שעה. תוקפה של הוראת השעה הוארך מספר פעמים ולאחרונה עד ליום 31 בדצמבר 2022. לאור פיזור הכנסת ה-24 ובהתאם להוראות סעיף 38 לחוק יסוד: הכנסת, הוארך תוקפה עד ליום 15.2.2023.

הצורך המקורי לתגבור משטרת ישראל בחיילים בשירות חובה, נוסף על החיילים המשרתים במשמר הגבול, נבע מהמצב הביטחוני אשר דרש ממשטרת ישראל נקיטת מאמצים מיוחדים לסיכול פיגועים ולשמירת ביטחון הפנים של המדינה. צורך זה עודנו קיים.

ג. שירות חיילים בשירות חובה בשירות בתי הסוהר

סעיף 24ב לחוק, שעניינו "שירות ביחידות ביטחוניות בשירות בתי הסוהר", מאפשר את הצבתו של יוצא צבא ביחידות של שירות בתי הסוהר שתפקידן הוא אבטחת בתי סוהר המשמשים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד או של אגפים בבתי הסוהר המשמשים להחזקת אסירים כאמור ולצורך אבטחתם של אסירים כאמור וליוויים. כן, מאפשר הסעיף הצבת חיילים ביחידות אחרות של שירות בתי הסוהר בתפקידים של שירותי מנהלה הנוגעים לארגון כוח אדם וטיפול בפרט, אשר יינתנו רק ליוצא צבא שהוצב לשרת בשירות בתי הסוהר.

סעיף זה נוסף לחוק ביום 14 בפברואר 2005, כהוראת שעה. תוקפה של הוראת השעה הוארך מספר פעמים ולאחרונה עד ליום 31 בדצמבר 2022. לאור פיזור הכנסת ה-24 ובהתאם להוראות

סעיף 38 לחוק יסוד: הכנסת, הוארך תוקפה עד ליום 15.2.2023.

העיגון בחוק של הצבת חיילים בשירות בתי הסוהר נעשה בעקבות סיכום בין משרד הביטחון וצה"ל לבין המשרד לביטחון הפנים ושירות בתי הסוהר, לפיו הועברה האחריות למכלול הטיפול באסירים הביטחוניים מידי צה"ל לידי שירות בתי הסוהר. הסדר זה חל גם כיום.

ד. מעמד חיילי החובה המשרתיים במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר

הצבת יוצא צבא במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר, נעשית בהסכמתו של יוצא הצבא. כמו כן יובהר, כי ליוצאי צבא המוצבים במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר מעמד זהה לחיילי צבא הגנה לישראל, בכל הקשור לחוקים הנוגעים לחיילים משוחררים ולחוקי השיקום.

ה. הארכת תוקף הוראות השעה

סוגיית הצבתם של חיילי חובה מחוץ לסד"כ צה"ל, לרבות במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר נבחנה לאורך השנים, מעת לעת, על ידי ועדות וצוותים שהוקמו. ההמלצה העקבית של ועדות וצוותים אלה היתה להמשיך ולהציב חיילים בגופים אלה, וזאת לצד צמצום מספרם. המלצות אלו הוצגו לשרי הביטחון ואושרו בהמשך הן בממשלה והן על ידי הכנסת.

בכל הנוגע למשטרת ישראל - הרי שלאור העובדה שהצורך הביטחוני בהצבתם עודנו קיים מוצע להאריך את הוראת השעה בכשלוש שנים, עד יום י"א בטבת התשפ"ה (31 בדצמבר 2025).

בכל הנוגע לשירות בתי הסוהר - במהלך שנת 2022, בין היתר על רקע הפרסומים בתקשורת בדבר טענות של סוהרות בשירות חובה על אירועי תקיפה והטרדה מינית שעברו במהלך שירותן בכלא גלבוע, הנחו שר הביטחון והשר לביטחון הפנים על הקמת צוות בין-משרדי לבחינת עצם הצבתם של חיילים בשירות חובה בשירות בתי הסוהר (להלן: הצוות הבין-משרדי). הצוות הבין-משרדי הגיש את המלצותיו ביום 8 בדצמבר 2022. בהמלצותיו קבע הצוות כי בעולם אוטופי, נטול מגבלות משאביות ותקציביות, נכון היה שמימת הכליאה של האסירים הביטחוניים, תבוצע "מקצה לקצה" על ידי סוהרי קבע. בהתאם לכך, המליץ הצוות להאריך לתקופה מוגבלת את הוראת השעה ובמקביל לקיים עבודת מטה שתאפשר את הוצאתם ההדרגתית של חיילי החובה משירות בשב"ס ותחלפתם בסוהרי קבע.

המלצות הצוות הובאו בפני שר הביטחון ובפני השר לביטחון לאומי שהחליטו כי יש מקום להאריך את הוראת השעה בחצי שנה בלבד (עד ליום כ"ח באב התשפ"ג (15 באוגוסט 2023)) שבמהלכה יפעל המשרד לביטחון לאומי להמרתם של תקני חיילי החובה בתקני סוהרי קבע.

מוצע אם כן, לאשר את הצעת החוק להארכת תוקף הוראת השעה, כמפורט לעיל. נוכח מועד פקיעת תוקפה של הוראת השעה הקיימת, מוצע כי בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, הממשלה תבקש מוועדת הכנסת לפטור מחובת ההנחה של הצעת החוק. בנוסף, מוצע, כי בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת תבקש הממשלה מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

ו. מספר החיילים המוצבים בשירות בתי הסוהר ובמשטרת ישראל

סעיף 24א(ג) לחוק קובע, כי מספר יוצאי הצבא שיוצבו בשירות בתי הסוהר ובמשטרת ישראל, ייקבע בידי שר הביטחון, בהסכמת השר לביטחון הפנים, ובאישור הממשלה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

מספר החיילים המוצבים בגופים אלה צומצם במהלך השנים.

ביחס למשטרת ישראל, נוכח הצרכים של משטרת ישראל כפי שהוצגו על ידי המשרד לביטחון הפנים, מוצע לשמר את המספר הקיים (1,161 חיילים) גם בשלוש השנים הקרובות (2023 עד 2025).

ביחס לשירות בתי הסוהר, מוצע כי מספר החיילים שיוצבו במהלך שנת 2023 (עד ליום 15 באוגוסט 2023) יעמוד על 760, כפי שהיה בעבר.

לפיכך, בכפוף להארכת תוקפם בחקיקה של שני הסעיפים המסמיכים כאמור, מוצע כי הממשלה תאשר את מספר החיילים בשירות חובה שיוצבו בשלוש השנים הבאות במשטרת ישראל ואת מספר החיילים בשירות חובה שיוצבו עד ליום 15 באוגוסט 2023 בשירות בתי הסוהר, כמפורט בהצעה, ותעביר את ההחלטה לאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

להשלמת התמונה יצוין, כי לאור הדחיפות תזכיר החוק הופץ להערות הציבור ביום 2.2.2023 עד ליום 5.2.2023 בשעה 09:00, וזאת בהתאם לאישורו של המשנה ליועמ"ש לממשלה (ציבורי-מנהלי). ככל שיתקבלו הערות מהותיות לנוסח התזכיר, הן ישולבו בנוסח שיובא לאישור הממשלה.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

המשך המצב הקיים.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

השר לביטחון לאומי - מסכים

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה אחרונה - מס' 794 מיום 12.12.2021.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת משפטית מצורפת.

סיווגים

סיווג ראשי : 06 פורמאלי.

סיווג משני : 07 חקיקה ממשלתית.

תחום פעולה עיקרי : 01 חוץ וביטחון.

מגיש : שר הביטחון

י"א בשבט התשפ"ג
02 בפברואר 2023

תזכיר חוק שירות ביטחון (הצבת יוצאי צבא במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר)(תיקוני חקיקה)(הוראות שעה)(תיקון), התשפ"ג-2023

א. שם החוק המוצע

תזכיר חוק שירות ביטחון (הצבת יוצאי צבא במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר)(תיקוני חקיקה)(הוראות שעה)(תיקון), התשפ"ג-2022

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

הארכה בכשלוש שנים של הוראת השעה המסמיכה להציב חיילים בשירות חובה ביחידות משטרת ישראל שאינן משמר הגבול, וכן הארכה בחצי שנה של הוראת השעה המסמיכה להציב חיילים בשירות חובה ביחידות ביטחוניות של שירות בתי הסוהר כמפורט בדברי ההסבר.

ג. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

יתוקנו שני הסעיפים בחוק שירות ביטחון (הצבת יוצאי צבא במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר)(תיקוני חקיקה)(הוראות שעה)(תיקון), התשפ"ב-2021

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המנהלי

אין השפעה.

ה. להלן נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק שירות ביטחון (הצבת יוצאי צבא במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר)(תיקוני חקיקה)(הוראות שעה)(תיקון), התשפ"ג-2023

- תיקון סעיף 1 1. בסעיף 1 בחוק שירות ביטחון (הצבת יוצאי צבא במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר)(תיקוני חקיקה)(הוראות שעה), התשפ"ב-2021¹ (להלן – החוק), בסיפא, במקום "ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022)" יבוא "י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025)".
- תיקון סעיף 2 2. בסעיף 2 לחוק, בסיפא, במקום "ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022)" יבוא "כ"ח באב התשפ"ג (15 באוגוסט 2023)".

דברי הסבר

רקע

סעיפים 24א ו-24ב לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן – החוק) מאפשרים את הצבתם של חיילי חובה ביחידות של משטרת ישראל שאינן משמר הגבול, שעיקר פעילותן הוא ביטחון המדינה וביחידות ביטחוניות של שירות בתי הסוהר בתפקידי אבטחה וליווי אסירים ביטחוניים, בהתאמה.

סעיף 24א לחוק, העוסק בהקצאת חיילי חובה למשטרת ישראל, נקבע לראשונה בשנת 1995, כהוראת שעה לשלוש שנים, בשל המצב הביטחוני באותה עת, שדרש ממשטרת ישראל מאמצים מיוחדים לסיכול פיגועים ולשמירת ביטחון הפנים של המדינה, בנוסף למשימות משמר הגבול בו משרתים חיילים מכח סעיף 24 לחוק.

סעיף 24ב לחוק, העוסק בהקצאת חיילי חובה לשירות בתי הסוהר, נקבע לראשונה בשנת 2005, כהוראת שעה לשלוש שנים, בעקבות סיכום בין משרד הביטחון וצבא הגנה לישראל לבין המשרד לביטחון הפנים ושירות בתי הסוהר ולפיו הועברה האחריות למכלול הטיפול באסירים הביטחוניים מידי צבא הגנה לישראל לידי שירות בתי הסוהר.

¹ ס"ח התשפ"ב, עמ' 666.

סוגיית הצבת החיילים במשטרה ובשירות בתי הסוהר, נבחנה לאורך השנים מספר פעמים על ידי ועדות בין-משרדיות שהוקמו לצורך כך ולאור ההמלצות שהתקבלו הורארכו מעת לעת הוראות השעה המאפשרות את הצבתם. בנוסף, גם היקף החיילים שיוצבו ביחידות אלה נבחן לאורך השנים, וביום 11 במרץ 2016 החליטה הממשלה (החלטה מס' 1253) על הפחתה הדרגתית של מספר החיילים המוצבים במשטרת ישראל ובשב"ס.

במסגרת החלטת הממשלה מס' 4366 מיום 16 בדצמבר 2018 שעניינה "שירות חיילים בשירות סדיר חובה במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר והסכמת ועדת השרים לענייני חקיקה", קבעה הממשלה, בין היתר, כי שר הביטחון, יחד עם השר לביטחון הפנים ושר האוצר, יקיימו עבודת מטה לבחינה מחודשת של מספר יוצאי הצבא שיוצבו ביחידות במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר בעתיד ואת התפקידים שבהם הם יוצבו.

תוצרי עבודת המטה הובאו בפני הממשלה ה-36 וזו החליטה בהחלטת ממשלה מס' 794 מיום 12 בדצמבר 2021 לאשר את הארכת ההצבה של חיילים בשירות חובה סדיר במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר בשלוש שנים נוספות עד 31 בדצמבר 2024. עוד החליטה כי מס' החיילים שיוצבו במשטרה יעמוד על 1,161 ומס' החיילים שיוצבו בשב"ס יעמוד על 760. בדיונים בכנסת ה-24 הוחלט כי הוראות השעה תוארכנה בשנה אחת בלבד, עד 31 בדצמבר 2022.

בשל הבחירות לכנסת ה-25 ובהתאם לקבוע בסעיף 38 לחוק יסוד הכנסת, הוארך תוקף הוראת השעה עד יום 15 בפברואר 2023.

בין לבין, בהנחיית שר הביטחון והשר לביטחון הפנים הוקם במהלך חודש אוגוסט 2022 צוות בין-משרדי לבחינת המשך הצבת חיילים בשירות חובה בשב"ס. זאת, בין היתר, על רקע הפרסומים בתקשורת על התנהלות חמורה ואירועים קשים, ובכלל זה תקיפות על רקע מיני, שהתרחשו, לכאורה, בבית הסוהר "גלבוע", כנגד סוהרות ששירתו שם במסגרת שירות חובה. הצוות הבין-משרדי האמור סיים את עבודתו והגיש את מסקנותיו לשרים הממנים, ביום 8 בדצמבר 2022. בהמלצותיו קבע הצוות כי בעולם נטול מגבלות משאביות ותקציביות, נכון היה ששימת הכליאה של האסירים הביטחוניים, תבוצע "מקצה לקצה" על ידי סוהרי קבע. בהתאם לכך, המליץ הצוות על הארכת הוראת השעה לתקופה מוגבלת שבמהלכה תתקיים עבודת מטה שתאפשר את הוצאתם ההדרגתית של חיילי החובה משירות בשב"ס והחלפתם בסוהרי קבע.

המלצות הצוות הובאו בפני שר הביטחון ובפני השר לביטחון לאומי שהחליטו כי יש מקום להאריך את הוראת השעה בחצי שנה בלבד (עד ליום כ"א באב התשפ"ג (15 באוגוסט 2023)) שבמהלכה יפעל המשרד לביטחון לאומי להמרתם של תקני חיילי החובה בתקני סוהרי קבע.

בכל הנוגע להצבת חיילי חובה במשטרה, הרי שלאור העובדה שהצורך הביטחוני בהצבתם עודנו קיים מוצע להאריך את הוראת השעה בכשלוש שנים, עד יום י"א בטבת התשפ"ה (31 בדצמבר 2025).

יודגש, כי הצבת חיילים בשירות במשטרה לפי סעיף 24א לחוק ובשירות בתי הסוהר לפי סעיף 24ב, נעשית בהסכמתו של החייל, שרשאי לבקש במהלך שירותו לשוב לשורות הצבא. כמו כן, יובהר כי לחיילים המוצבים במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר יש מעמד זהה לחיילי החובה בצבא הגנה לישראל, בכל הקשור לחוקים הנוגעים לחיילים משוחררים ולחוקי השיקום.

סעיף 1 – מוצע להאריך את הוראת השעה המאפשרת הצבת חיילי חובה במשטרת ישראל בכשלוש שנים, עד ליום י"א בטבת התשפ"ה (31 בדצמבר 2025) וזאת מאחר שהצורך הביטחוני העומד בבסיס הצבתם במשטרה עודנו קיים.

סעיף 2 – מוצע להאריך את הוראת השעה המאפשרת הצבת חיילי חובה בשירות בתי הסוהר בחצי שנה, עד ליום כ"ח באב התשפ"ג (15 באוגוסט 2023). במהלך תקופה זו ייערך המשרד לביטחון לאומי להמרת תקני חיילי החובה בתקני סוהרי קבע.

מדינת ישראל
משרד הביטחון
בלמ"ס

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

תאריך: י"א שבט תשפ"ג
02 פברואר 2023
סימוכין: נ-תיועמ-010123-000002

**הנדון: חוות דעת משפטית נלווית להצעה להחלטת ממשלה בנושא הצבת חיילים
במשטרה ובשירות בתי הסוהר**

נושא הצעת ההחלטה:

אישור טיוטת הצעת חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן: "החוק" או "חוק שירות ביטחון") המסמיכה הצבת חיילים בשירות חובה ביחידות משטרת ישראל, שאינן משמר הגבול ושעיקר פעילותן הוא ביטחון המדינה ותושביה, ובשירות בתי הסוהר בתפקידי אבטחה וליווי של אסירים ביטחוניים, ואישור מספר החיילים בשירות חובה שיוצבו בגופים אלה, לפי סעיפים 24א ו-24ב לחוק שירות ביטחון.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

כללי:

מוצע לאשר בהליך חקיקה מהיר את הארכתה בכשלוש שנים (עד 31.12.2025) של הוראת השעה בחוק שירות ביטחון המקנה סמכות להציב חיילים בשירות חובה במשטרת ישראל, ואת הארכתה בחצי שנה (עד 15.8.2023) של הוראת השעה בחוק שירות ביטחון המסמיכה להציב חיילים בשירות חובה בשירות בתי הסוהר.

הוראת השעה הנוכחית אמורה היתה לפקוע ביום 31 בדצמבר 2022. בשל הבחירות לכנסת ה-25 הוארך תוקפה עד ליום 15 בפברואר 2023. בשל הדחיפות בהארכתה מוצע לבקש מועדת הכנסת פטור מחובת הנחה (בהתאם לסעיף 81ג) לתקנון הכנסת) וכן לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת (לפי סעיף 88ב) לתקנון הכנסת).

הצבת חיילים במשטרה:

סעיף 24א' לחוק, שעניינו "שירות ביחידות אחרות של משטרת ישראל", מאפשר את הצבתו של יוצא צבא ביחידות משטרת ישראל שאינן משמר הגבול ושעיקר פעילותן הוא ביטחון

המדינה ותושביה. הסדר זה קבוע בחוק החל משנת 1995, בהוראות שעה שהתעדכנו מעת לעת.

לנוכח העובדה שהצורך בהצבת החיילים במשטרה עודנו קיים, לאור המצב הביטחוני במדינת ישראל הדורש ממשטרת ישראל נקיטת מאמצים מיוחדים לסיכול פיגועים ולשמירת ביטחון הפנים של המדינה, מוצע כאמור להאריך את הוראת השעה בכשלוש שנים, עד ליום 31 בדצמבר 2025.

בנוסף, ובכפוף לאישור הכנסת בדבר הארכת הוראת השעה, מוצע לאשר, בהתאם לקבוע בסעיף 24א(ג) לחוק, את ההסכמה אליה הגיעו שר הביטחון והשר לביטחון לאומי, ולפיה מספר החיילים שיוצבו במשטרה יעמוד בשלוש השנים הקרובות על 1,161 חיילים. זאת, כפי שהיה גם בשנים האחרונות בהתאם להחלטות הממשלה בנושא (החלטה מס' 794 מיום 12.12.2021 והחלטה מס' 4366 מיום 16.12.2018).

הצבת חיילים בשירות בתי הסוהר:

סעיף 24 לחוק, שעניינו "שירות ביחידות ביטחוניות בשירות בתי הסוהר", מאפשר את הצבתו של יוצא צבא ביחידות של שירות בתי הסוהר שתפקידן הוא אבטחת בתי סוהר המשמשים להחזקת אסירים ביטחוניים בלבד או של אגפים בבתי הסוהר המשמשים להחזקת אסירים כאמור ולצורך אבטחתם של אסירים כאמור וליוויים. כן, מאפשר הסעיף הצבת חיילים ביחידות אחרות של שירות בתי הסוהר בתפקידים של שירותי מנהלה הנוגעים לארגון כוח אדם וטיפול בפרט, אשר יינתנו רק ליוצא צבא שהוצב לשרת בשירות בתי הסוהר.

הסדר חוקי זה, שתחילתו בהוראת שעה משנת 2005 שתוקפה הוארך מעת לעת, נקבע בעקבות סיכום בין משרד הביטחון וצה"ל לבין המשרד לביטחון הפנים ושירות בתי הסוהר, לפיו הועברה האחריות למכלול הטיפול באסירים הביטחוניים מידי צה"ל לידי שירות בתי הסוהר.

סוגיית הצבתם של חיילי חובה בשירות בתי הסוהר נבחנה לאחרונה על ידי צוות בין-משרדי, שהוקם בתקופת כהונתה של הממשלה הקודמת בהנחיית שר הביטחון והשר לביטחון הפנים. זאת, על רקע פרסומים בדבר טענות של סוהרות בשירות חובה על אירועי תקיפה והטרדה מינית שעברו במהלך שירותן בשירות בתי הסוהר.

הצוות הבין-משרדי הגיש את המלצותיו ביום 8 בדצמבר 2022. בהמלצותיו קבע הצוות כי בעולם נטול מגבלות משאביות ותקציביות, נכון היה שמשימת הכליאה של האסירים הביטחוניים, תבוצע "מקצה לקצה" על ידי סוהרי קבע. בהתאם לכך, המליץ הצוות לפעול להוצאתם ההדרגתית של חיילי החובה משירות בשב"ס והחלפתם בסוהרי קבע. יחד עם זאת, בשלב הביניים ועד למימוש המתווה האמור, הכרוך מטבע הדברים בהקצאת משאבים, המליץ הצוות על הארכת הוראת השעה.

המלצות הצוות הבין-משרדי הוצגו לשר הביטחון ולשר לביטחון לאומי שהחליטו כי יש מקום להאריך את הוראת השעה בחצי שנה בלבד (עד ליום 15.8.2023), שבמהלכה יפעל המשרד לביטחון לאומי להמרתם של תקני חיילי החובה בתקני סוהרי קבע.

כן מוצע לאשר, בכפוף לאישור הארכת הוראת השעה בכנסת, ובהתאם לקבוע בסעיף 24ב(ג) לחוק, את ההסכמה אליה הגיעו שר הביטחון והשר לביטחון לאומי ולפיה מספר החיילים שיוצבו בשירות בתי הסוהר עד לתאריך האמור יעמוד על 760 חיילים, כפי שהיה בשנים האחרונות בהתאם להחלטות הממשלה שהוזכרו לעיל.

קשיים משפטיים ככל שישנם ודרכי פתרונם:

ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים. מדובר בהארכת תוקף של הוראת שעה אשר מוארכת מעת לעת כבר שנים ארוכות. לעניין ההצבה בשירות בתי הסוהר, מדובר כאמור בהארכה לתקופה קצרה יחסית, שלאחריה תופסק הקצאת חיילי החובה לשירות זה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת החוק נוגעת להם:

יועמ"ש המשרד לביטחון לאומי – מסכים. המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי) הודיע כי אין מניעה משפטית לקידום הצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את ההצעה.

בברכה,
ערן יוסף, עו"ד
סגן בכיר ליועץ המשפטי